

7. G. Sartori, *Teoria demokracji*, Warszawa 1998
8. A. Szmyt (red.), *Leksykon prawa konstytucyjnego*, Warszawa 2009
9. P. Uziębło, *Demokracja partycypacyjna*, Gdańsk 2009
10. P. Uziębło, *Inicjatywa ustawodawcza obywateli w Polsce na tle rozwiązań ustrojowych państw obcych*, Warszawa 2006
11. M. Wyrzykowski, R. Puchta, M. Ziółkowski, *Rola parlamentów narodowych w Unii Europejskiej. Raport Generalny na XXIV Kongres FIDE*, Madryt 2010

Andrzej Szmyt

DEMOKRATYCZNE DZIEDZICTWO EUROPEJSKICH PAŃSTW NARODOWYCH A DEMOKRACJA W ZINTEGROWANEJ UNII EUROPEJSKIEJ

Autor przedstawia najpierw kształtowanie się treści pojęć demokracji bezpośredniej i przedstawicielskiej oraz pojmowania suwerenności ludu. Demokrację przedstawicielską określa sposób wyłaniania reprezentantów (prawo wyborcze), charakter mandatu przedstawicielskiego i pozycja parlamentu w systemie organów państwa. Główne formy demokracji bezpośredniej dziś to referendum i ludowa inicjatywa ustawodawcza. Szersze pojmowanie demokracji wiąże się z respektowaniem nadto standardów doktryn liberalnych (konstytucjonalizm, podział władzy, państwo prawa, pluralizm polityczny, ochrona praw i wolności jednostki, ochrona mniejszości). Standardy demokracji są także umacniane przez prawo międzynarodowe i prawo europejskie (unijne). Pojmowanie wymogów demokracji na poziomie Unii Europejskiej ma swą specyfikę i odrębności. Zauważalny jest deficyt demokracji.